



Läromedel
Bok Film Spel

Lärarhandledning för läromedlet



Centrala begrepp

Allemansrätten
Bona Signum läromedel

Vilken regel?

Allemansrätten
Bona Signum läromedel

Varför ett läromedel om allemansrätten?

Allemansrätten är något vi ständigt måste förhålla oss till när vi är ute i naturen. Under pandemitider har vi varit ute mer än någonsin och stor osäkerhet uppstår ofta i vad det är för regler som gäller. I det här läromedlet ska vi göra allemansrätten tydligare och ge eleverna tydligare syn på vad det innebär att ha tillgång till landets fantastiska natur men ändå inte störa och inte förstöra. Att sprida kunskap om allemansrätten är kopplat till läroplanernas kunskapskrav. I det här läromedlet lyfter vi även andra delar inom utbildning främst inom idrott och hälsa men även naturorienterade ämnen då vi kommer att beröra olika djur, naturtyper och årstidsväxlingar.

Vår önskan är att läromedlet ska skapa mer lust att komma ut och andas frisk luft i skog och mark. I Barnkonventionen står att alla barn är lika mycket värda och har samma rättigheter och att barn har rätt till lek, vila och fritid. Vi vill gärna se fler barn och ungdomar komma ut i naturen och njuta av att få tillbringa sin fritid där, något vi genom en stor mängd forskning har sett att vi mår allra bäst av. Att ha en förståelse för och respekt för de regler som gäller ute i vår natur är nödvändigt för alla som ska vistas där och därför ser vi det här läromedlet som mycket viktigt.



Hur använder vi läromedlet?

Boken

Vi vill gärna göra en bok delvis för en trevlig lässtund. Men en bok är ett bra tillfälle att resonera tillsammans också och att för eleven kunna gå tillbaka och titta/läsa på det som man kanske talat om vid tidigare tillfälle. Ett bra tillfälle att träna sitt arbetsminne. Vi har försökt att göra reglerna i allemansrätten mer lättlästa och tydliga.

Till texterna kommer bilder och elevuppgifter, där man med hjälp av bildstöd, förklaringar, kommentarer och även diskussionsuppmanningar mer tydligt kan förklara vad man får och inte får göra i naturen.

De olika färgerna representerar olika typer av uppgifter.

Prata i grupp

Frågan passar bra för att resonera tillsammans i en grupp och dela med sig av sina åsikter och erfarenheter.

Berätta

Eleven kan här få berätta själv hur hen resonerar.

Reflektera

Eleven får tillfälle att fundera på frågan, vända och vrida på resonemanget för att belysa det från flera sidor.

Ta reda på!

Sök efter mer information om frågan.

Bra att veta!

Vissa regler är så abstrakta att vi ansåg det vara värdefullt med mer fakta.

Kortlekarna

Vår erfarenhet är att det behövs variation för lärande. Därför finns två kortlekar att använda ihop med boken. Vårt förslag till upplägg av kortlekarna är att ni börjar med några få kort. Först och främst vill vi att eleven ska förstå strategin och känna sig trygg i metodiken för att därefter lägga sin energi på lusten att fortsätta lära.

Vi ser också en stor vinst om pedagogen är en god förebild och visar hur arbetet kan genomföras. På så vis stöttar vi eleven i proximala zonen. Så med andra ord börja i det enkla och bygg upp en trygghet för att sedan öka svårighetsgraden.

Kortlekarna kan användas på många olika sätt. Det är viktigt att det sker en anpassning till elevens förutsättning men även lust och motivation.

Kortleken "Vilken regel?"

Kortleken har 26 kort. På ena sidan finns en **händelse**. På andra sidan kortet finns en **regel**. Lägg korten med händelserna uppåt mitt på bordet. Låt första deltagaren ta översta kortet. Läs upp händelsen. Nu ska övriga deltagare gissa vilken regel som händelsen relaterar till. Om man vill kan man också vända på spelet så att man läser regeln och låter eleven komma på en händelse som kan kopplas till den regeln.

Exempel:

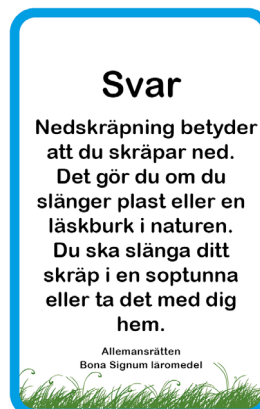


Kortleken "Centrala begrepp"

Kortleken har 26 kort. På ena sidan finns ett **begrepp**. På andra sidan kortet finns svaret, dvs **en förklaring till begreppet**.

Lägg korten med begreppen uppåt mitt på bordet. Låt första deltagaren ta översta kortet. Läs upp begreppet. Nu ska övriga deltagare gissa vad begreppet betyder. Om man vill kan man också vända på spelet så att man läser svaret och låter eleven komma på begreppet.

Exempel:



Hur använder vi det digitala läromedlet?

Du kan ställa in ett par saker innan bokläsningen och frågesporten börjar.

På listan längst ner till vänster ser du följande knapp för inställningar:



Om du klickar i "Läs automatiskt" så kommer speakern att gå igång automatiskt när du bläddrar i boken och spelar frågesporten. Om du inte vill att rösten ska gå igång automatiskt så väljer du istället att använda den gröna knappen med ordet "Text" på, så läser den bara den sidan eller det kortet du står på. På de sidor där uppgifter finns klickar du på den blå knappen med texten uppgift så läses uppgifterna upp.

Du kan också välja läshastigheten där för uppläsning av boken.



Mer om boken

I den här digitala versionen kan man både läsa och lyssna på boken.

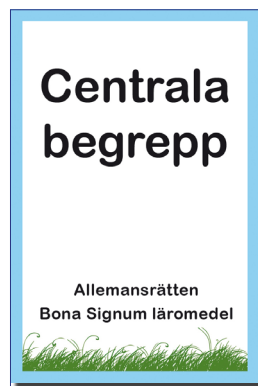
Det är bra för elever som inte kan läsa, som är svaga läsare eller som behöver stimulera fler sinnen.

På knapparna nedan kan du bläddra mellan sidorna.



Man kan använda den digitala boken på allt från mobiltelefonen till digitala whiteboards. Det gör att man kan läsa boken både enskild eller tillsammans i klassen. Kanske kan man ta en regel i taget och arbeta med den? Man kan också ta med sig boken ut, både i tryckt form men även i texten en surfplatta för att kunna lyssna tillsammans och upptäcka naturen gemensamt.

Frågesport



Gör så här:

Tryck på "Börja spela".

Nere i listen under spelet kan du välja vilken kortlek du vill jobba med. Om du väljer "Vilken regel?" så kommer en regel på kortet till vänster. Du ska sedan lista ut vilken av de tre händelserna på de andra korten som hör till den regeln. Trycker du på knappen "Växla" på listen nertill så få du istället en händelse till vänster och tre förslag till regler som är relaterade till händelsen.

Om du väljer kortleken "Centrala begrepp" så får du ett begrepp på kortet till vänster. Du ska sedan klura ut vilket av de tre andra korten som förklarar det begreppet. Trycker du på knappen "Växla" på listen nertill så få du istället en förklaring till ett begrepp till vänster och tre förslag på begrepp som är betydelsen av förklaringen.

Du kan lyssna på texterna hur många gånger du vill. När du bestämt dig så trycker du på "Välj". Om du väljer fel så händer inget mer än att kortet skakar lite. Väljer du rätt så är det nästa spelares tur. I listen nertill räknas poängen i upp till fyra spelare om man vill hålla koll på poängställningen. Du kan alltid trycka på knappen "Börja om" eller trycka på knappen "Nästa" om du fastnar eller vill gå vidare med ett annat kort.

Vi hoppas att ni får mycket kunskap och glädje av det här läromedlet. Det är viktig kunskap. Vi tycker personligen att det egentligen inte blir mycket viktigare än det här.

Kopplingar till läroplaner i Igrsär22: Hälsa och idrott

Rörelse och hälsofrämjande levnadsvanor är grundläggande för människors välbefinnande. Positiva upplevelser av idrott, rörelseaktiviteter och friluftsliv under uppväxtåren har stor betydelse för om vi blir fysiskt aktiva genom livet. Genom rörelse och hälsofrämjande levnadsvanor får människor redskap för att kunna påverka och ta ansvar för sin hälsa.

Under syfte: Undervisningen i ämnet idrott och hälsa ska syfta till att eleverna utvecklar allsidiga rörelseförmågor och intresse för att vara fysiskt aktiva och vistas i naturen. Genom undervisningen ska eleverna ges möjligheter att utveckla förmågan att genomföra aktiviteter inom friluftsliv och utevistelse i olika miljöer. De ska ges förutsättningar att vistas utomhus och i naturen under olika årstider samt utveckla förståelse för värdet av friluftsliv.

Centralt innehåll i åk 1-3:

Friluftsliv och utevistelse

Att utforska och orientera sig i närmiljön. Undersökande av möjligheter till daglig rörelse i närmiljön.

Att följa vägbeskrivningar. Begrepp som beskriver läge, avstånd och riktning.

Natur- och utevistelser under olika årstider.

Förhållningssätt i naturen utifrån allemansrättens grunder.

Centralt innehåll i åk 4-6 :

Friluftsliv och utevistelse

Att utforska och orientera sig i den närliggande natur- och utemiljön. Undersökande av möjligheter till daglig rörelse i närmiljön.

Att ge och följa vägbeskrivningar. Enkla kartors uppbyggnad, däribland digitala kartor.

Natur- och utevistelser i olika miljöer under olika årstider.

Förhållningssätt i naturen utifrån allemansrättens grunder.

Säkerhet vid vatten under olika årstider. Hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap.

Centralt innehåll i åk 7-9 :

Friluftsliv och utevistelse

Undersökande av möjligheter till daglig rörelse i närmiljön.

Att ge och följa vägbeskrivningar.

Friluftaktiviteter i olika miljöer och under olika årstider.

Förhållningssätt i naturen utifrån allemansrättens grunder.

Betygskriterier för betyget E i slutet av årskurs 9:

Eleven medverkar i att genomföra aktiviteter inom friluftsliv och utevistelse under olika förhållanden och i olika miljöer.

Betygskriterier för betyget C i slutet av årskurs 9:

Eleven genomför på ett delvis fungerande sätt aktiviteter inom friluftsliv och utevistelse under olika förhållanden och i olika miljöer.

Betygskriterier för betyget A i slutet av årskurs 9:

Eleven genomför på ett fungerande sätt aktiviteter inom friluftsliv och utevistelse under olika förhållanden och i olika miljöer.

Andra delar av läroplaner

Innehållet i läromedlet berör även stora delar av naturvetenskapliga ämnen då det kommer in på olika naturtyper, årstidsväxlingar, väderlekar och till viss del även växter och djur, till exempel vad fridlyst betyder och varför man inte ska störa häckande fåglar. De elevuppgifter som finns i boken ger läraren stora möjligheter att anpassa undervisningen efter elevernas förmåga.

Ann Gomér och Jeanette Persson
© Bona Signum AB 2022